

L'ensenyament del català a Tolosa de Llenguadoc

JOSEP VIDAL

L'actual Estatut d'autonomia de Catalunya estableix, concretament en el seu article 50, que la Generalitat ha de fomentar l'ús, la difusió i el coneixement del català. De la mateixa manera, també estatuïx que aquestes polítiques de foment del català s'han de fer extensives al conjunt de l'Estat espanyol, així com a la Unió Europea i a la resta del món. En aquest sentit, els governs de Catalunya i de les Illes Balears van crear l'any 2002 l'Institut Ramon Llull (IRL), un consorci públic que té, entre altres, l'objectiu de promoure a l'exterior els estudis de llengua i cultura catalanes en l'àmbit acadèmic. Actualment, l'IRL ofereix suport a més de 140 centres al món que compten amb la presència d'estudis catalans.

Entre les més de 150 universitats al món que imparteixen docència en català hi trobem la Universitat de Tolosa Jean Jaurès. Aquesta universitat és un dels 21 centres acadèmics francesos en els quals es poden seguir cursos de llengua, cultura i literatura catalanes en tres possibles modalitats: com a estudis de grau de filologia catalana, com a *minor* i com a assignatura optativa.

A la regió d'Occitània, malgrat que el català no n'és la llengua regional, els estudis de llengua catalana tenen una llarga tradició que es remunta a ara fa uns 40 anys quan Josep Sebastià Pons, poeta i catedràtic de filologia hispànica, va decidir oferir classes de català als estudiants que ho desitgessin. Des d'aleshores, els estudis de català a la ciutat de Tolosa no han parat de créixer, en primer lloc, amb Michel Camprubí i, posteriorment, gràcies a la feina duta a terme per Pere Gamisans, Fabrice Corrons, així com els diferents lectors, finançats per l'IRL, dels quals ha gaudit la Secció de Català d'aquesta universitat els darrers anys.

A tall d'exemple, l'augment d'estudiants entre els anys 2008-2016 ha estat d'un 150% en el cas dels estudiants de grau, d'un 412% en els estudis de *minor* i d'un 6% com a llengua optativa. Aquestes dades manifesten, doncs, dues coses: d'una banda, l'evident interès per la llengua catalana al sud de França; i d'altra, la clara voluntat dels estudiants universitaris de l'antiga regió del Migdia-Pirineus d'apostar pels estudis de català com a part important de la seva formació acadèmica en seguir, la majoria d'ells, l'oferta formativa de la *minor*, la qual equival a un total de sis hores lectives setmanals.

En aquest sentit, l'augment dels estudis de català a la Universitat de Tolosa no ha passat desapercebut ni pel Departament d'Espanyol, del qual forma part la Secció de Català, ni pel rectorat de la universitat, ni tan sols pel ministeri d'Educació francès, com ho demostra el fet que a partir de l'any vinent, conjuntament amb la Universitat de Perpinyà, la Universitat de Tolosa oferirà el tercer curs del Grau en Filologia Catalana. De la mateixa manera, a partir del curs 2016-2017, la nostra universitat també donarà la possibilitat de seguir cursos de català en la formació que s'imparteix al Centre de Traducció, Interpretació i Mediació Lingüística (CETIM).

Totes aquestes dades mostren la vitalitat i fortalesa que té el català a Tolosa de Llenguadoc. Ara bé, el creixement que han experimentat els estudis de català a la nostra ciutat no hauria estat possible sense el suport del Departament d'Espanyol i de l'IRL, i sense la implicació i el treball constant dels diferents professionals de la llengua que els coordinen. El fet que en només quatre anys s'hagi passat de 92 estudiants a 197 és fruit de l'excel·lent treball de promoció i difusió efectuat els darrers anys. Malgrat la sobtada mort, l'any 2015, del catalanòfil Pere Gamisans, responsable dels estudis de català a Tolosa, l'equip pedagògic no va abaixar els braços sinó que encara va invertir més hores i esforços per mantenir i millorar la feina duta a terme fins aleshores. Una de les claus de l'èxit ha estat, sens dubte, la renovació quasi total de l'oferta formativa.

Mirant de conservar l'essència del que ja existia, el nou equip ha mirat d'adequar-se curosament a les necessitats i expectatives del nostre actual i futurible alumnat per tal d'esdevenir més atractius. Avui en dia, gràcies a un estudi realitzat per Alba Ferran, sabem que el perfil del nostre estudiant és el d'una persona jove, majoritàriament dona i sense arrels catalanes, que vol estudiar català per interès cultural, per l'interès turístic que ha suscitat la marca Barcelona i per interès personal per les llengües.

Així, doncs, el camí ja està traçat. Com digué Muriel Casals, «el futur és nostre, el present ja el tenim». ♦

JOSEP VIDAL ARRÁEZ, professor de català a la Universitat de Toulouse Jean Jaurès